Республиканская газета

Ұстаз

№10 (348)

31 қазан 2025 жыл

Республикалық газет

www.ustazgazeti.kz

2005 жылдың 1 қыркүйегінен бастап шығып келеді

Таралымы жазылу бойынша * Распространяется по подписке

ЖАС ПЕДАГОГТАР жұмысқа қабылданды

2025-2026 оқу жылында қазақстандық білім беру ұйымдарына 10 мыңнан астам жас педагог жұмысқа қабылданды – деп хабарлайды Қазақстан Республикасының Оқу-ағарту министрлігі.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың қолдауымен жүзеге асып жатқан кешенді шаралардың нәтижесінде жастардың мұғалім болуға ынтасы артып келеді. Педагог мамандығы бойынша оқып жатқан студенттердің шәкіртақысы соңғы бес жылда 2 есе көбейіп, жаңа оқу жылынан бастап 84 мың теңгені құрады. 2024-2025 оқу жылында 1800-ге жуық «Алтын белгі» иегері педагогикалық мамандыққа оқуға түссе, биыл 2 мыңнан астам үздік түлек ұстаз мамандығын таңдаған. Бұл – осы жылы оқу бітірген «Алтын белгі» иегерлерінің 23 пайызға жуығы.

Жас педагогтерді қолдау мақсатында педагог-тәлімгерлер мен педагогикалық қызметін жаңа бастайтын жас мамандар үшін арнайы білім беру курстарының бағдарламалары мен әдістемеліктері әзірленген. Одан бөлек ауылға білікті кадрларды тарту мақсатында «Дипломмен ауылға» бағдарламасы тұрақты жүзеге асуда. Мұғалімнің біліктілігін арттыру, қоғамдағы мәртебесін көтеру және сапалы білім беру ортасын қалыптастыру - мемлекеттік білім беру саясатының басты бағыты ретінде жүйелі түрде жүзеге асырылуда.

7 МЫҢҒА ЖУЫҚ ПЕДАГОГ БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРДА

ҚР Оқу-ағарту министрлігі «Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы «Келешек мектептері» ұлттық жобасы аясында педагогтердің кәсіби құзыреттілігін дамытуға арналған кешенді бағдарламаны іске асыруды жалғастыруда. Оқыту LMS цифрлық платформасы арқылы онлайн өтеді. Қазіргі таңда 6 800 педагог тіркеліп, курсқа қатысуда. Ең белсенді қатысушылар қатарында Астана, Шымкент қаласы және Алматы жәнеТүркістан облысы көш бастап тұр.

Курстар базалық деңгейдегі 11 пәнді қамтиды: бастауыш сынып, қазақ, орыс және ағылшын тілдері, математика, информатика, физика, химия, биология, география және тарих. Платфордама пәндік оқу материалдары мен мұғалімдер үшін қиындық тудыратын тақырыптарды айқындауға арналған диагностикалық тестілер ұсынылған. Бағдарлама пәндік білімді негізгі жұмысынан қол үзбей жаңарту, кәсіби құзыреттілікті арттыру және мұғалімдерге әдістемелік қолдау көрсетуге бағытталған.

Айта өтейік, өткен жылы «Келешек мектептері» ұлттық жобасы аясында 35 мектептен 2 мыңнан астам педагог біліктілікті арттыру курстарынан өтті. Оқыту қорытындысы бойынша қатысушылар кәсіби дамуын одан әрі жалғастыруға арналған жеке ұсынымдар берілді.

ҚР ОАМ

Ашық диалогты қолдайды

Кездесуге Қазақстанның Азаматтық альянсының президенті Бану Нұрғазиева, ҚР МАМ Азаматтық қоғам істері комитетінің төрағасы Гүлбара Сұлтанова, сондай-ақ білім беру, инклюзия және балалардың құқықтарын қорғау саласында жұмыс істейтін 170-тен астам үкіметтік емес ұйымдардың өкілдері және ведомстводың құрылымдық комитеттері, департаменттерінің басшылары қатысты.

Министр Жұлдыз Сүлейменова азаматтық қоғаммен өзара ынтымақтастық орнату үшін ашық диалог жүргізуге дайын екенін білдіріп, балаларды қорғау, оқыту және тәрбиелеу саласындағы бастамалардың табысты жүзеге асуы мемлекеттік органдар мен қоғамдық ұйымдардың бірлескен әрекетіне тікелей байланысты екенін атап өтті.

«Балалардың құқықтары мен әл-ауқатын қорғау еліміздің мемлекеттік саясатының басым бағыты болып табылады. Біз барлық күш-жігерімізді біріктіре отырып, әрбір баланың жақсы білім алып, қауіпсіз әрі жайлы ортада өсуіне жағдай жасауды мақсат тұтамыз. Түрлі қауіп-қатерлердің алдын алу, тәрбиелік шаралар өткізу және ата-ана мен қоғамның белсенді қатысуын одан әрі ынталандыру — біздің стратегиямыздың маңызды бөлігі», – деді министр.

Сондай-ақ, Жұлдыз Сүлейменова Мемлекет басшысының қолдауымен білім сапасын арттыру, біртұтас тәрбие жүйесін құру, педагогтердің мәртебесін көтеру, инфрақұрылымды модернизациялау, инклюзивті білімді дамыту және балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету бағытында жүйелі жұмыстар жүргізіліп жатқанын атап өтті.

Кездесуге қатысушылар мектепке дейінгі тәрбиеден бастап қосымша білім мен инклюзивті орта құруға дейінгі түрлі мәселелер бойынша өз ұсыныстарын ортаға салды. Атап айтар болсақ, жекеменшік мектептердегі білім беру процесі, балабақшаға ваучерлік қаржыландырудың пилоттық енгізілуі, арнайыландырылған мектептерде тұрмысы төмен отбасы балалары үшін квота үлесін көбейту, инклюзиялық білім беру, психолог-педагогтердің қызметі, мектеп инфрақұрылымы, буллинг, жетім балаларға қолдау көрсету, техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында бәсекеге қабілетті маман даярлау мәселелері көтерілді.

Оның ішінде «Kazakh Tourizm» ҰК АҚ қоғамдық кеңесінің мүшесі Ерік Тікенов инклюзиялық білім сапасында цифрландыру және салааралық үйлестіруде бірлесіп жұмыс жасауды ұсынды. Қосымша білім беру педагогтері қауымдастығының өкілі Әсел Темірханова әр өңірде қосымша білім беруге бөлінетін жан басына шаққандағы қаржыландырудың әртүрлілігіне шағымданды. Маңғыстау облысынан Надежда Вадодария инклюзивті білім беруде педагогтер үшін бірыңғай сабақ беру әдістемесін әзірлеуді ұсынды. «Нұрлы аналар» ҚҚ төрағасы Арай Сайдалина жағымсыз контенттен қорғау мақсатында балаларға арнайы SIM-карта шығаруды, Бөлшек сауда және қоғамдық тамақтану қауымдастығынан Марина Лаптева мектептердегі тамақтандыру бойынша өңірлерде барлығына ортақ есептеу формуласы болуы тиіс деген ұсыныс білдірді. Қостанай қаласының мүгедек балалардың аналарының «Радуга» қоғамдық бірлестігінен Наталья Колоскова үйден оқитын балалардың мәселесін көтерді.

Әрбір пікір мен ұсынысты мұқият тыңдаған министр оларға түсінікті жауап беріп, өтініштердің назардан тыс қалмайтынын айтты және тиісті құрылымдық бөлімшелердің басшыларына нақты тапсырмалар берді. Бірқатар мәселелер министрдің жеке бақылауына алынды. Семей және Атырау облыстарынан байланысқа қосылған тұрғындардың өтініштерін назарға алған Жұлдыз Сүлейменова өңірлерге жұмыс сапарлары барысында олармен жеке кездесуге дайын екенін жеткізді.

Жиын соңында Жұлдыз Сүлейменова азаматтық қоғам өкілдерін министрліктің Қоғамдық кеңесінің жұмысына белсенді қатысуға және бірлесіп нақты бастамаларды іске асыруға шақырды.

ҚР ОАМ

Бейіндік сыныптар ашылуда

Жұмысшы мамандықтары жылында орта білім беру ұйымдарында 1000 бейіндік сынып құру жүзеге асырылуда. Аталған бастама аясында жалпы саны 31 000-нан астам оқушы кәсіби дағдымен қамтылмақ – деп хабарлайды Оқу-ағарту министрлігінің баспасөз қызметі.

Мұндағы мақсат – мектеп оқушыларының еңбек нарығында сұранысқа ие жұмысшы мамандықтарына ерте бейімделуін қамтамасыз ету, олардың кәсіби бағдарын жүйелі түрде қалыптастыру және техникалық-кәсіптік білімге қызығушылығын арттыру.

Осыған орай, қазақстандық мектептерде 2025-2026 оқу жылында техникалық және инженерлік, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар, ауыл шаруашылығы және экология, көлік және логистика, қызмет көрсету саласы, шығармашылық және мәдениет, медицина және әлеуметтік қызмет көрсету бағыттары бойынша бейіндік сыныптар ашылуда.

Бейіндік сыныптар 9, 10, 11-сынып оқушыларына арналып, өңірдегі жұмысшы мамандықтар немесе өзге де салалар бойынша кадр тапшылығын айқындайтын әрі сол мамандықтарға бағыттайтын бейіндік мазмұнда жұмыс істейді. Бұл процеске өңірдегі жоғары оқу орындары, колледждер және жұмыс берушілер де атсалысады. Айта кетейік, бейіндік сыныптардың бағытын оқу жылы ішінде екі рет өзгертуге болады.

ҚР ОАМ

Дорогие учителя!

НАЧИНАЕТСЯ ПОДПИСНАЯ КАМПАНИЯ НА РЕСПУБЛИКАНСКУЮ УЧИТЕЛЬСКУЮ ГАЗЕТУ «ҰСТАЗ» НА 2026 ГОД.

При оформлении годовой подписки, подписчику дается право на 1 (одну) бесплатную публикацию статьи (открытый урок, внеклассная работа, и т.д)

Оформить подписку на Республиканскую газету «Ұстаз» можно во всех отделениях АО «Казпочты»

ИНДЕКС		КАЗПОЧТА	РЕДАКЦИЯ
64595	ФИЗИЧЕСКИЕ ЛИЦА	3000	3000
14595	ЮРИДИЧЕСКИЕ ЛИЦА	3600	3600

(цена указана издательская, без услуги АО «Казпочта»)

Публикуйте свои материалы, обменивайтесь опытом с другими учителями в воспитании подрастающего поколения нашего НЕЗАВИСИМОГО КАЗАХСТАНА!

МЫ ЗА ПЛОДОТВОРНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО!

Для публикации статьи вам только остается направить материал на наш e-mail: ustazgazeti@mail.ru

(не забудьте прикрепить квитанцию о подписке на год)

Если наши дети хотят быть людьми в самом деле образованными, они должны приобретать образование самостоятельными занятиями.
Н.Г. Чернышевский

Бирмагамбетова Алия Канатовна
Алға ауданы, Алға қаласы,
№1 «Еркетай» Алға бөбекжай балабақшасының тәрбиешісі

ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР - ҰЛТ ҚАЗЫНАСЫ

Міндеттері:Асық ойыны арқылы балалардың негізгі түстерді ажыратуын жетілдіру. Балалардың үлкен-кіші ұғымы туралы түсініктерін, ұсақ қол моторикасын дамыту.

Киіз үйді құрастыру және оның құрылысын атау. Балалардың құрастыру дағдыларын жетілдіру.

Ойын арқылы кейбір ұлттық музыкалық аспаптардың дыбысын ажыратуға, оларды атауға дағдыландыру.

Қазақтың ұлттық ою-өрнектерімен таныстыруды жалғастыру, оларды ажыратып атауға үйретуді жалғастыру.

Трафарет оюларды және кинетикалық құмды пайдалана отырып балалардың мүсіндеу дағдыларын, мүсіндеуге деген қызығушылықтарын дамыту.

ҰІӘ барысы:

Шаттық шеңбер.

Сәлемдесу әні.

Тәрбиеші: Балалар, мен бүгін сіздерге жаңадан керемет ойын әкелдім. Бұл ойында киіз үйдің астында жасырынған. Ал сандықшалардың ішінде, ұлттық құндылықтарға байланысты суреттер бар. Біз осы суреттерге байланысты әр түрлі тапсырмалар орындаймыз.

Қане, ойын дөңгелегін айналдырамыз.

Балалар ойын дөңгелегін айналдырып сандықшаны ашады.

Тәрбиеші:Балалар сиқырлы сандықшадан асықтар суреті шықты.

Олай болса «Түрлі-түсті асықтар» ойынын ойнаймыз.

1. «Сандықша»

Түрлі-түсті асықтар» ойыны

Тәрбиеші:Балалар, әр үстел үстінде түрлі-түсті асықтар және түрлі-түсті баулар бар. Сіздеросы асықтарды түсіне сәйкес бауларға өткізіп жинайсыздар. Яғни, қызыл бауға қызыл асықтарды, көк бауға көк асықтарды, сары бауға сары, жасыл бауға жасыл асықтарды өткізіп тіземіз!

Балалар тапсырманы орындайды.

Тәрбиеші: мына асықтарды салыстырайық (үлкен-кіші асықтар)

Балалар асықтарды салыстырады, үлкен-кіші асықтарды салыстырады.

Тәрбиеші: Жарайсыздар, тапсырманы керемет орындадыңыз! Олай болса, келесі сандықшаны ашайық!

Сандықшадан ненің суреті шықты?

Балалар: Киіз үйдің

1. «Сандықша»

«Киіз үй ойыны»

Тәрбиеші: Біздің ата-бабаларымыз осындай киіз үйде тұрған. Олар жазда жайлауда, қыста қыстауда тұрып көшіп жүргендіктен киіз үй оларға өте ыңғайлы болған екен.

Балалар, алдарыңызда киіз үйдің бөлшектері бар, осы бөлшектерді қолданып киіз үй құрастырайықшы!

Балалар киіз үйді құрастырады.Киіз үйдің сүйегінің құрылысын атайды.

(Шаңырақ, уық, кереге, сықырлауық)

Тәрбиеші:Жарайсыздар, тапсырманы керемет орындадыңыз. Олай болса келесі сандықшаны ашайық! Сандықшадан не шықты балалар?

Балалар: Ұлттық музыкалық аспаптар!

2. Сандықша

«Ұлттық музыкалық аспаптар!» ойыны.

«Wordwell» қосымшасы арқылы

Тәрбиеші: Дұрыс балалар, олай болса қазір ұлттық музыкалық аспаптарға байланысты ойын ойнаймыз! Тақтамызға назар аударайық! Бұл жерде әр түрлі ұлттық музыкалық аспаптардың әуені жасырынған ұяшықтар және жанында ұлттық музыкалық аспаптардың суреті бейнеленген. Таяқша арқылы әуеннің үстін бір рет түртеміз, жасырынған әуенді тыңдаймыз, әуен қай ұлттық музыкалық аспаптың әуені екенін ажыратып, ұяшықты сол ұлттық музыкалық аспаптың жанына көшіреміз. (таяқша арқылы)

Балалар жасырынған әуендерді тыңдап, әуенді сәйкес ұлттық музыкалық аспаппен сәйкестендіреді.

Тәрбиеші:Келесі кезекте соңғы сандықшамызды ашайық! Сандықшының ішінен ненің суреті шықты?

Балалар: оюдың

3. Сандықша.

Ұлттық оюлардың мүсінің , ою трафареттерін және кенетикалық құмды пайдаланып жасау.

Тәрбиеші: Олай болса, қазір ұлттық оюларға байланысты тапсырма орындаймыз. Оюларда қазақ халқының тұрмысында өте маңызды болған. Қазақтар оюмен тұрмыстық заттарды, ұлттық киімдерді және т.б заттарды әшекейлеген.

Қазір біздер ою трафареттерін және кенетикалық құмды пайдаланып ою мүсіндерін жасаймыз.

Ою трафареттерін тақтайша үстіне қойып, ішін кинетикалық құммен толтырамыз. Трафареттің ішін құмға толтырып болған соң оны ақырын көтереміз, сонда оюлардың мүсіні пайда болады. Құммен жұмыс жасағанда қауіпсіздік ережелерін сақтаймыз (құмды ауызға салмаймыз) және ұқыпты жұмыс жасауға тырысамыз! Жұмыс жасап болған соң, қолымызды сүрткішке сүртеміз!

Балалар тапсырманы орындайды.

Қорытынды

Тәрбиеші: Балалар бүгін біздер қандай ойындар ойнадық? Сіздерге ойындар ұнады ма?

Балалардың жауабы

Тәрбиеші балаларды жұлдызшалармен марапаттайды.

АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ

Жантаева Нұрзат Манатқызы
№45 «Алтын бала»
бөбекжай-балабақшасының
тәрбиешісі

БАЛАЛАРДЫҢ ТАНЫМДЫҚ ҚАБІЛЕТІН ДАМЫТУДАҒЫ ОЙЫН ТӘЖІРИБЕСІНІҢ МАҢЫЗЫ

Мектеп жасына дейінгі баланың дамытатын, өсіретін әрі тәрбиелейтін негізгі іс-әрекеті - ойын. Ойын арқылы бала өзінің қоршаған ортамен, табиғатпен, қоғамдық құбылыстармен адамдардың еңбегімен қарым - қатынастармен таныстырады. Бүгінгі күні мектепке дейінгі жастағы балалардың толық интеллектуалды даму мәселесі әлі де өзекті болып отыр. Интеллектуалды толық дамыған мектеп жасына дейінгі бала берілген материалды тез қабылдайды, өзінің күшіне сенімді, айналасындағылармен тез тіл табысады. Сол себепті мектепке дейінгі білім беру мекемесінде ұйымдастырылған іс-әрекетінде зейін, есте сақтау, ойлау қабілеті, елестету, сөздік қорын дамытатын және жаттықтыратын жұмыстарға көп көңіл бөлінеді. Халқымыз ойындарды тек балаларды алдандыру, көңілін көтеру әдісі деп қарамай жас ерекшеліктеріне сай олардың көз қарастарын мінез-құлықтарын қалыптастыру құралы деп ерекше бағалаған. Ойын балалар үшін айналадағыны танып,білу тәсілі. Балалар ойындарының тәрбиелік маңызының жоғары бағалай келіп, А.С.Макаренко былай деп жазады: «Бала ойында қалай болса, кейін өскен соң жұмыста да көп жағынан ұқсас болады». Сондықтан келешек өсіріп отырған тұлғаларымызды тәрбиелеу алдымен ойыннан басталады. Ойынның негізгі ерекшеліктері – ол балалардың қоршаған ортаны, адамдардың қимылың іс-әрекетін олардың бала қимылынан туған жағдайдағы қарым-қатынасын бейнелеуі болып табылады. Бала – ешқашан үнсіз ойнамайды, ол жүреді, сөйлейді, ыңылдайды, секіреді, орын барысында сөйлесу қарым-қатынасы үлкен роль атқарады. Білім беру саласында өскелең ұрпақты дамыған елдердің қатарында көру үшін үздіксіз еңбек етуде кезнелген педагогтың алдына қойған мақсаты – оқу-тәрбие саласын көтеру үшін балалардың қызығушылықтарын арттырып, танымдық қабілетін дамыту. Бұл мақсатты жүзеге асыру педагогтың шеберлігі мен біліктілігіне байланысты. Білім беру саласында балалардың білімді игеруге деген құлшынысын арттыру үшін әр түрлі жаңа технологиялар ауадай қажет. Сондай технологиялардың бірі – ойын элементтерін пайдалану. Ойын барысында бала өзі ғана емес қатар құрбыларымен бірлесіп ойнайды сол арқылы бір- бірімен өзара қарым -қатынас жасайды. Мұның өзі баланың дамуы үшін маңызды. Ойында бала «адамзат тәжірибесі аясында» өзін-өзі көрсету қызметін көрсетеді. Өйткені, ойын бір жағынан баланың практикада өмірлік нақты қиындықтарды жою жобасын тексеруге және құруға мүмкіндік берсе, екінші жағынан тәжірибесінің олқы тұстарын айқындауға мүмкіндік береді.Балаға ойын арқылы білім беру және танымдық дағдыларын дамыту ұйымдастырылған іс әрекеттерде жүзеге асырылады. Ойын іс-әрекет басында – өткен іс-әрекетін еске түсіру шараларын іске асыруға негіз болады. Ұйымдастырылған іс-әрекет ортасында ойын – көңіл-күйін сергіту, ерік-жігерін дамыту, ойлауға ынтасын арттыру жағдайын жасайды. Іс-әрекет соңында ойын– тақырыпты қорыту, ұйымдастырылған іс-әрекетінде алған білімді жинақтау мақсатын көздейді. Осы аталған 3 «Білім айнасы» 2025 ж. жүйені қолдануда ойындардың түрлерін ажыратып қолдану сапалы нәтиже береді. Баланың меңгерген білімінің сапасын анықтауда «Санамақ», «Пішінді сәйкестендіріп орналастыр», «Заттарды салыстыру», «Не өзгерді?» дидактикалық ойындар кеңінен қолданылады. Дидактикалық ойындар сәбилер тобынан басталады. Мұнда жоғары топтарға қарағанда жеңіл түрлері ойнатылады. Балалар ойыншықтарды қолымен ұстап, көзімен көріп, сипап сезу арқылы ойнайды. Немесе ойыншық заттарды сипаттауға болады. Мысалы: Бала ойнап отырған машинаның дөңгелегі нешеу, түсі қандай? Доп –домалақ. Ол күнге ұқсайды. Доппен біз қызықты ойындар ойнаймыз т.б. Кубиктерді түсіне қарай топтастыр, қане сен көк кубиктерді әкелші, үстелге апарып қойшы. Бұл жерде балалар кеңістікті бағдарлауды үйренеді. Дидактикалық ойындар ересек топтарда қарағанда күрделеніп жүргізіледі. Ойын шарттары мен көрнекіліктерін пайдалану арқылы ойын әрекетін дамытуға болады. Дидактикалық ойындар баланың ақыл-ойын ойлау қабілетің қабылдауың есте сақтау қабілетің зейінін дамытуға, өзін-өзі бақылауға үйретеді. Мысалы: «Телефон» ойынында диалогтық сөйлеудегі әңгіменің мақсаты бір нәрсе жайында сұралып баланың оған жауап беруге белгілі бір әрекетке түрткі болуға үйрету болып табылады. Мазмұны бойынша барлық дидактикалық ойындар балалардың ақыл-ой белсенділігін қалыптастырудың маңызды құралы бола отырып, олардың бағдарлама материалының негізгі тақырыптары бойынша алған білімдерін тереңдете түсуді, әрі пысықтауды көздейді. Ойынның түпкі ниеті - бұл балалардың нені және қалай ойнайтынының жалпы анықтамасы. Мысалы: «Дүкен», «Аурухана», «Ұшқыштар», «Отбасы», «Балалар бақшасы» және т.с.с. болып ойнайды. Ойын процесінде балалардың өздері ойнаушылардың мінез-құлқы мен өзара қарым қатынасын анықтайды және реттейтін ереже белгілейді. Сюжетті-рольді ойындардың ерекшелігі сол, оны балалардың өздері жасайды. Ойынның дербес әрекеті айқын өнерпаздық және шығармашылық сипатта болады. Қимыл ойындары алдымен балаға дене тәрбиесін беру құралы. Олар балалардың қозғалысын жүгіру, секіру, өрмелеу, лақтыру, қағып алуды жаттықтыруға, дамытуға және жетілдіруге мүмкіндік береді. Қимыл ойындары баланың жүйке жүйесін дамуына, жеке басының аса маңызды салаларының қалыптасуына да үлкен әсер етеді. Қимыл ойында ережелер ұйымдастырушы рөл атқарады, олар ойынның барысың жүйелілігің ойнаушылардың қарым-қатынасың баланың мінез-құлқын анықтайды. Қимыл ойындары үйдің ішінде және серуен кезінде бірнеше баламен немесе бүкіл топпен өткізіледі. Киім түрлерімен ойнатылатын дидактикалық ойындар: Киімдерді балалармен таныстырумен қатар киіну дағдыларын қалыптастыруға үйретеміз. Заттық ыдыстарды қолдану арқылы жүргізіледі: Ыдыстарды қолдана отырып жеке және жалпы атауын айта білуге балаларды үйретеміз. Сонымен қатар «Қуыршаққа тамақ дайындаймыз» ойынын ойната отырып ыдыстарды қолданудың әдістерін үйретеміз. Мысалы: қасықты оң қолға ұстаймыз, тарелкені екі қолмен ұстаймыз. т. б. Заттық үй жануарларын қолдану арқылы: Заттық үй жануарларды қолдана отырап балалардың зейінің есте сақтау қабілетін дамытамыз. Мысалы: «Үй және жабайы аңдарды ажырат» диктикалық ойынын ойнау арқылы заттық үй жануарларын қолдануға болады. Мұнда балалар жануарларды ажыратып, өз орындарына қолымен ұстап орналастырады. Үстел – үсті дидактикалық ойындары таңертеңгілік балаларды қабылдау кезіне ойнатылады. Балалардың есте сақтау қабілеті таңертеңгілік уақытта жақсы қабылдайды. Сондықтан заттардың атын жаттау, немесе жалғасын табу, құрастыру, орнын табуға байланысты ойын түрлері ойнатылады. Мысалы: «Қуыршақ Айнұрға киінуге көмектес», «Заттың екінші бөлігін тап», «Суреттің жетпей тұрған бөлігін толықтыр» (қысқыштармен) т. б. 4 «Білім айнасы» 2025 ж. Бала саусағын ойната отырып, сөйлеу тілін дамытамыз. Саусақ ойыны - бұл ұрпақтан ұрпаққа жалғасын тауып келе жатқан, әрі үлкен мәні бар мәдени шығармашылық. Саусақ ойыны - саусақтардың көмегімен қандай да болмасын ертегіні немесе өлең - тақпақ шумағын сахналау болып табылады. Саусақ ойыны арқылы баланың сөйлеуге деген талпынысы, қабілеті дамып, ынтасы артады және шығармашылық әрекетіне жол ашады. Саусақ ойынын ойнай отырып, балалар қоршаған ортадағы заттар мен құбылыстарды, жан - жануарларды, құстарды және ағаштарды бейнелей алады.Үлкен де, кіші де ойнап көңіл көтереді, бір нәрсеге беріле қызығады, әр жетістіктен қанағат табады. Эмоционалды ойын табиғаты бойынша тіптіең құрғақ ақпаратты жандандырып, жарқын және эмоцияларға толы ете алады. Ойында әркімді белсенді жұмысқа тартуға болады, бұл пассивті тыңдауға немесе оқуға қарсы тұратын форма. Демек, ойын-тәрбие және оқыту құралы, ақыл-ойды, тілді ұстартады, сөздік қорды байытады, өмірді танытып, сезімді кеңейтеді, тәрбиелейді. Ерік және мінез қасиеттерін бекітеді, санауды, салыстыруды адамгершілік сапаны жетілдіреді. Ұжымдық сезім әрекеттері өсіре түседі. Бүгінгі таңда қоғамымыздың даму бағытында мектепке дейінгі тәрбие саласы мамандарының алдында жан-жақты дамыған, сауатты, саналы, өзіндік орны бар үлкенге құрмет көрсетіп, кішіге қамқор бола білетін азаматты тәрбиелеу мәселесі жүктеліп отыр. Бүлдіршіндердің білімді, білікті, саналы болуында ойынның алатын орны ерекше.

АҚТӨБЕ ҚАЛАСЫ